

VETERANTRAKTORERNA PÅ DAL

Karl-Erik Svensson i Mellerud är en sann veterantraktor-entusiast. Många traktorer har passerat och några fina har han kvar. Dessutom driver han med framgång en lokal veterantraktorklubb.

AV BO NORVINGE (TEXT & FOTO)

I Assareby Berga mellan Brålanda och Mellerud finns tre klassiker ur den digra flora traktorfabrikat och modeller som brukat de svenska jordarna. Oliver 35, BM 35 och Volvo T 350 är veteraner som Karl-Erik Svensson i dag vårdar med varsam hand.

Han har livslång bakgrund i eget och andras lantbruk, men i stort sett är det fordon som genomsyrat hans arbetsliv. Det tog sin början vid 18 års ålder efter AMS-omskolning på fordonstekniskt gymnasium i Vänersborg.

Han kan nu 50 år senare i sitt cy lista bilmekaniker hos Volvoåterförsäljaren

Wejrots i Vänersborg, delägare i Texaco-macken med verkstad i Mellerud och tio år på Bil & Motor som sålde John Deere- och Fiat-traktorer samt Ford personbilar. Ett tag jobbade han på en firma som tillverkade lyftok till containers. 1990 startade han egen bil- och däckverkstad men sålde verksamheten för ett par år sedan.

Nämnas bör också flera år i rallysporten som A-förare i Västsvenska rallyserien under 1970-talet, tillsammans med frun Kerstin som kartläsare i trimmade Volvo Amazoner.

Allt detta har gett erfarenheten och kunskapen till de senaste årens veteran-

Karl-Erik Svensson från Mellerud har alltid haft ett stort intresse för fordon, teknik och mekanik.

traktorrenoveringar. Först ut var hans Oliver 35 Standard, tillverkad 1939, som Karl-Erik köpte 2008. Eller snarare delarna till den då den var totalt nedplockad. Motorn var däremot rätt komplett.

I nuläget finns det tre fint renoverade traktorer hemma hos Karl-Erik Svensson. BM-Volvo T 350, Oliver 35 och BM 35.

Karl-Eriks pappa, Gustav Svensson, hade bland annat just en Oliver 35 i lantbruket som han drev från 1950 till mitten av 1960-talet.

Bakdelen på Olivern var kraftigt tilltryckt. Karl-Erik har fått riktiga skarva på nya bockade plåtar. Golvplåtarna är däremot helt original.

En pedal är vad som finns på Oliver 35. Det är kopplingen och den sitter på höger sida. Bromsar gör man med handbromsen.

BM 35 har Bolinders 1053, en trecylindrig diesel på 3,36 liters cylindervolym och 42,5 hästkrafter. Den har renoverats grundligt. Till och med vevaxeln är bytt.

Den senaste traktorn Karl-Erik renoverade var en Fordson Låglund 1939. Den såldes nyligen till en ny entusiast i Skee, Bohuslän.

FOTO: KARL-ERIK SVENSSON

Karl-Eriks BM 35 från 1955 används flitigt på traktorklubbens aktiviteter. Inte minst utflykterna då deltagare utan traktor får åka i vagnen.

"Jag försöker alltid att ha så nära original som möjligt."

Just nu jobbar Karl-Erik och flera av klubbens medlemmar med klubbens BM-Volvo T 350 Boxer från 1962 i lokalen.

► Oliver 35 var just modellen som pappa Gustav hade i sitt lantbruk på 1950-talet så varför valet föll på den modellen är förståeligt.

Oliver från Bollerup

Det var Oliver Farm Equipment i USA som lanserade modellen 1937 under typbeteckningen 80 med toppventilmotor för fotogen. Den såldes däremot i Sverige av Söderberg & Haak som Oliver 35. Exakt varför den fick just modellbeteckningen 35 är inte fastställt, men Karl-Erik spekulerar i att det kan ha med hästkrafterna att göra.

– Det är omkring 35 hästkrafter på den här modellen, förklarar han och vevar några varv efter att batteriet visat sig vara tomt.

– Man har väl blivit lite bekväm på ålderns höst, säger han och går i stället i väg efter ett extra batteri och startkablarna, men hinner nämna att den byggts om till tolvvolts elsystem.

Med några extra ampere snurrar Olivern i gång och spinner fint. Det är svårt att tro

att den låg i lådor när Karl-Erik hämtade den i Skåne 2008. Närmare bestämt i Kristianstadsområdet där den har sin historia.

Som noterad ägare syns under tidigt 1950-tal lagmannen Tage Ludvig Sylvans Lantbruksinstitut i Bollerup som en gång i tiden stiftades i utbildnings- och forskningssyfte och som i dag bland annat driver naturbruksgymnasium. Eventuella tidigare ägare är oklara då det var först 1952 som registreringsplikten av traktorer trädde ikraft.

Original ska det vara

Bland traktorerna finns också en vackert röd BM-Volvo 350 Boxer från 1959. Den kommer från Växjötrakten och hamnade i samlingen 2014, och har genomgått en ordentlig uppfräschning. Fronten och skärmarna fick riktas då de tagit ordentligt med stryk i skogen. Hytt är det också på den.

– Det är bra med en tät hytt. Bakstycket saknades men jag har hittat ett till den.

Efter en stund medger han lite försiktigt att

favoriten trots allt är hans Bolinder MunkteLL. Det är en BM 35 från 1955 som i stort hämtades i delar från Sunne 2017. Inte var den helt komplett heller och den visade stora spår efter att ett garagetak rasat ner över den.

I dag är BM 35:an däremot i ett ypperligt skick.

– Jag försöker alltid att ha så nära original som möjligt, påpekar Karl-Erik.

Utöver de tre har det passerat en del traktorer. Både renoverade och orenoverade.

I våras sålde han en nyrenoverad Fordson Låglund från 1939. Han har också haft en BM 35 i orört originalskick och en BM 36 som han renoverat. Båda såldes till Uppsala. Dessutom bland annat BM 20, Nuffield och två Grällar.

– Den ena Grällan bytte jag jämt mot Boxern.

Mekarkväll på klubben

Några nya traktorprojekt står inte på väntelistan i dagsläget. Karl-Erik förklarar att mer fokus nu ska läggas på den lokala traktorklub-

ben som han driver, och även en BM-Volvo T 350 Boxer som traktorklubben köpt in. Det var 2008, samtidigt som Olivern kom in i bilden, som Karl-Erik startade Traktorklubben Dotorp i en hyrd ladugård på vägen mellan Brålanda och Dals Rostock. Inredningen revs ur och utrymmet blev en verkstad där medlemmarna skulle kunna renovera traktorer.

I dag har klubben omkring 85 medlemmar och varje tisdag och torsdag är det officiell skruvarkväll i verkstaden som har plats för omkring tio traktorer. Inte minst finns i kvällsprogrammet en fikapaus som är välbesökt även bland dem som inte renoverar traktorer utan bara vill umgås och dra skrönor.

Klubben arrangerar också olika aktiviteter och deltar på andras evenemang.

Men maskinparken är redan under utökning. Ett projekt i form av en Volvo T 35/36 har redan inköpts. Fler renoverade veterantraktorer lär det med andra ord bli i framtiden hos Karl-Erik Svensson. □

1959 är årgången på Karl-Eriks Volvo T 350. Det var första året för Boxermodellen som blev en riktig storsäljare fram till sista året 1967.

Boxern är från 1959 och första årsmodellen. Det innebär det mindre omtyckta hydraulsystemet från Cresco. Karl-Erik har däremot konverterat det med tippputtag.

